

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 61/12
Λουξεμβούργο, 10 Μαΐου 2012

Απόφαση στις υποθέσεις C-357/10 έως C-359/10
Duomo Gra Srl κ.λπ. κατά Comune di Baranzate κ.λπ.

Η νομοθεσία της Ένωσης περί ελευθερίας εγκατάστασης και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν επιτρέπει την επιβολή σε επιχειρηματία της υποχρέωσης να διαθέτει καταβεβλημένο εταιρικό κεφάλαιο 10 εκατομμυρίων ευρώ προκειμένου να μπορεί να αναλάβει υπηρεσία είσπραξης τοπικών φόρων

Η ιταλική διάταξη βαίνει πέραν του σκοπού προστασίας της δημόσιας διοίκησης από ενδεχόμενη μη εκπλήρωση παροχής εκ μέρους των παραχωρησιούχων υπηρεσίας είσπραξης εσόδων από τοπικούς φόρους

Η ιταλική νομοθεσία περί μεταρρύθμισης της τοπικής φορολογίας¹ παρέχει στις περιφέρειες και τους δήμους τη δυνατότητα να διαχειρίζονται μέσω κανονισμών τα έσοδά τους, περιλαμβανομένων των φορολογικών εσόδων. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να επιλέξουν να αναθέσουν σε τρίτους επιχειρηματίες τη βεβαίωση και την είσπραξη των φόρων και όλων των τοπικών εσόδων. Στην περίπτωση αυτή, οι σχετικές δραστηριότητες ανατίθενται με παραχωρήσεις τηρουμένης της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί ανάθεσης της διαχείρισης των περιφερειακών δημόσιων υπηρεσιών.

Οι παραχωρησιούχοι προεισπράττουν τα φορολογικά έσοδα που αποτελούν αντικείμενο των παραχωρήσεων και, κατόπιν της σύστασης «επιτροπής είσπραξης» μετά το πέρας τριμήνου διαθέτουν τα έσοδα υπέρ της δημόσιας διοίκησης. Οι παραχωρησιούχοι αντλούν επίσης κέρδος από τις χρηματοοικονομικές πράξεις που πραγματοποιούν με τα κεφάλαια που έχουν στη διάθεσή τους.

Η ιταλική νομοθεσία² προβλέπει εξάλλου ότι οι ιδιωτικές εταιρείες που προτίθενται να ασκήσουν τις δραστηριότητες αυτές πρέπει να εγγραφούν σε μητρώο ιδιωτικών επιχειρήσεων εξουσιοδοτημένων για την άσκηση δραστηριοτήτων βεβαίωσης και είσπραξης φόρων. Οι εταιρείες αυτές πρέπει να διαθέτουν εταιρικό κεφάλαιο 10 εκατομμυρίων ευρώ εξ ολοκλήρου καταβεβλημένο, στη δε προϋπόθεση αυτή δεν υπόκεινται οι εταιρείες με πλειοψηφική συμμετοχή του Δημοσίου. Η ανάθεση των υπηρεσιών αυτών στις επιχειρήσεις που δεν πληρούν την εν λόγω προϋπόθεση είναι άκυρη. Οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν δύνανται να αναλάβουν την παροχή νέων υπηρεσιών ή να μετásχουν σε διαγωνισμούς με τέτοιο αντικείμενο, αν προηγουμένως δεν αυξήσουν το εταιρικό κεφάλαιό τους³.

Το Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο της Λομβαρδίας) καλείται να επιλύσει σειρά διαφορών μεταξύ ιδιωτικών εταιρειών και δήμων της περιφέρειας. Οι ιδιωτικές αυτές επιχειρήσεις υπέβαλαν προσφορές για την ανάληψη των οικείων υπηρεσιών, αλλά αποκλείστηκαν από τις σχετικές διαδικασίες, διότι δεν διέθεταν εταιρικό κεφάλαιο 10 εκατομμυρίων ευρώ εξ ολοκλήρου καταβεβλημένο.

Το ιταλικό δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο σχετικά με τη συμβατότητα της ιταλικής νομοθεσίας με το δίκαιο της Ένωσης και ειδικότερα με τους κανόνες περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και ελευθερίας εγκατάστασης.

¹ Νομοθετικό διάταγμα 446 της 15ης Δεκεμβρίου 1997. Η Επιτροπή κίνησε το 2005 διαδικασία διαπίστωσης παράβασης στηριζόμενη σε προγενέστερο κείμενο του εν λόγω νομοθετικού διατάγματος. Η διαδικασία αυτή περατώθηκε το 2007.

² Νομοθετικό διάταγμα 185 της 29ης Νοεμβρίου 2008.

³ Από τις γραπτές παρατηρήσεις της Ιταλικής Κυβέρνησης προκύπτει ότι η ρύθμιση αυτή επαναπροσδιορίστηκε με το άρθρο 3α του νομοθετικού διατάγματος 40 της 25ης Μαρτίου 2010.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο απαντά ότι η ιταλική νομοθεσία **συνιστά περιορισμό της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών**, στο μέτρο που περιλαμβάνει προϋπόθεση περί ελάχιστου εταιρικού κεφαλαίου και υποχρεώνει τους ιδιώτες επιχειρηματίες που επιθυμούν να ασκήσουν τις δραστηριότητες αυτές να συστήσουν νομικά πρόσωπα και να διαθέτουν εταιρικό κεφάλαιο 10 εκατομμυρίων ευρώ εξ ολοκλήρου καταβεβλημένο. Κατά συνέπεια, η διάταξη αυτή θίγει ή καθιστά λιγότερο ελκυστική την άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

Το Δικαστήριο εξετάζει ακολούθως αν ο περιορισμός αυτός δικαιολογείται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος.

Ο μοναδικός δικαιολογητικός λόγος που προβάλλεται ενώπιον του Δικαστηρίου είναι η ανάγκη προστασίας της δημόσιας διοίκησης από ενδεχόμενη μη εκτέλεση παροχής εκ μέρους της παραχωρησιούχου εταιρείας λόγω του υψηλού συνολικού κόστους των υπηρεσιών που της έχουν ανατεθεί. Στην πράξη, οι παραχωρησιούχοι, προεισπράττοντας τα φορολογικά έσοδα, έχουν στη διάθεσή τους και μπορούν να διαχειρίζονται εκατομμύρια ευρώ τα οποία οφείλουν να διαθέσουν υπέρ της δημόσιας διοίκησης.

Το Δικαστήριο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο **να αποτελεί ο σκοπός αυτός επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος** – και όχι αμιγώς οικονομικού χαρακτήρα δικαιολογητικό λόγο. Ωστόσο, υπενθυμίζει ότι **η δικαιολόγηση περιορισμού των θεμελιωδών ελευθεριών προϋποθέτει ότι το επίμαχο μέτρο είναι ικανό να εκπληρώσει τον θεμιτό σκοπό που επιδιώκει και δεν βαίνει πέραν του αναγκαίου για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού μέτρου.**

Κατά το αιτούν δικαστήριο, υφίστανται άλλα μέτρα δυνάμενα να προστατεύσουν προσηκόντως τη δημόσια διοίκηση: η απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου επιχειρηματία, της τεχνικής και χρηματοπιστωτικής ικανότητάς του, της αξιοπιστίας του και της φερεγγυότητάς του, ή ακόμη η εφαρμογή κατώτατων ορίων εταιρικού κεφαλαίου σε συνάρτηση με την αξία των υπηρεσιών που πραγματικά έχει αναλάβει ο παραχωρησιούχος.

Συνεπώς, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, στο μέτρο που η **ιταλική διάταξη βαίνει πέραν του σκοπού προστασίας της δημόσιας διοίκησης** από ενδεχόμενη μη εκτέλεση παροχής εκ μέρους των παραχωρησιούχων, περιλαμβάνει **δυσανάλογους και, ως εκ τούτου, αδικαιολόγητους περιορισμούς των θεμελιωδών ελευθεριών.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582